

Sundheds- og Ældreministeriet
sum@sum.dk

**RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE**

14. februar 2020

Høringssvar til udkast til lov om vederlagsfri tandpleje til de mest socialt udsatte borgere

Rådet for Socialt Udsatte takker for det fremsendte udkast til lov.

Rådet har følgende bemærkninger:

Dårlig tandsundhed er et stort problem for mange socialt udsatte, der skader deres almindelige sundhed og mulighed for at indgå i sociale sammenhæng. Rådet ser lovforslaget som et vigtigt skridt for at sikre tandbehandling for en del socialt udsatte.

Rådet konstaterer, at ordningen er søgt udformet ud fra en økonomisk ramme på 60 mio. kr. på helårsplan. Målgruppen for ordningen er derfor fastlagt til en visitationsordning, hvor kommunen visiterer på grundlag af en blanding af objektive kriterier og individuel vurdering. Den nærmere udmøntning af visitationskriterierne vil blive udmøntet i en senere bekendtgørelse. Rådet imødeser udkast til bekendtgørelse, da den vil være afgørende, hvordan lovforslaget nærmere udmøntes og om hensigten med lovforslaget nås.

Rådet finder, at det giver god mening, at mennesker med særlige sociale problemer i målgruppen for §104 og §110 er omfattet af ordningen. Det bør imidlertid indskræpes for kommunerne, at det ikke kun er brugere af § 104 tilbud eller § 110 boformer, der er i målgruppen, men også de mennesker, der af forskellige årsager ikke er brugere af tilbuddene, men kunne være det. Endvidere bør målgruppen for socialtandplejen også inkludere mennesker i substitutionsbehandling, hvis de ikke er omfattet af specialtandplejen, da denne gruppe grundet substitutionsmedicinen har massive problemer med tandsundhed og ofte svært ved at bruge de almindelige tandplejetilbud.

Det er fornuftigt at give kommunerne mulighed for at udvide målgruppen for behandling yderligere efter lokale forhold.

Den generelle tandsundhed er meget lav blandt målgruppen. Gruppen har ofte svært ved at opretholde tilstrækkelig mundhygiejne og for de dele af målgruppen, der bruger psykofarmaka eller er i substitutionsbehandling med fx metadon, virker deres behandling spytreducerende og skader tænderne. Som lovforslaget foreligger, ser det ud til, at forebyggende behandling i form af periodisk kontrol og tandrensning ikke dækkes gennem socialtandplejen. Det bør også være en del af socialtandplejen, da målgruppen har svært ved at bruge de almindelige tandplejetilbud.

Det er helt afgørende for ordningens succes, at visitationen til socialplejen bliver ubureaukratisk for brugerne, som det også understreges i bemærkningerne til lovforslaget. Visitationsprocessen skal være simpel, så det sikres, at socialt udsatte, der kun benytter lavtærskel tilbud, også får en reel adgang, som de kan bruge.

Rådet er enig i lovforslagets bemærkninger, om at en meget stor del af målgruppen vil have behov for en opsøgende indsats og følgeskab i forbindelse med brug af socialtandplejen.

Hvis en borger får afslag på ansøgning om socialtandpleje, anbefaler Rådet, at afgørelsen også gives skriftligt. En skriftlig afgørelse kan gøre det lettere for borgeren at forstå og forholde sig til afgørelsen, hvilket er en forudsætning for, at borgeren kan benytte sin ret til at klage.

Med hensyn til organiseringen af tilbuddet er det afgørende, at de tandlæger, der udfører socialtandpleje har forståelse for målgruppen og ønske om at arbejde med dem. Der er behov for en specialisering i målgruppen. Derudover er det som anført i bemærkningerne vigtigt med let adgang, fleksibilitet i forhold til åbningstider, tidsbestilling mv.

Afgørelser om, hvorvidt en person er i målgruppe for socialtandpleje, træffes med udgangspunkt i begreber og praksis i lov om social service. Derfor bør man overveje at lægge behandling af klager over afgørelsen om visitation i det sociale klagesystem, der almindeligvis beskæftiger sig med sager under serviceloven. Styrelsen for Patientklager kan godt fortsat være klagemyndighed for det sundhedsfaglige.

Styrelsen for Patientklager har i øjeblikket en gennemsnitlig sagsbehandlingstid for sager om patientrettigheder på 11,9 måneder, og modtager som udgangspunkt kun klager indgivet gennem et elektronisk skema. De forhold gør det så vanskeligt for socialt udsatte at benytte deres ret til at klage, at der ikke er tale om en reel klagemulighed. Det er stærkt problematisk for retssikkerheden. Hvis klagemyndigheden skal være Styrelsen for Patientklager, bør der indføres en mulighed for at socialt udsatte kan klage mundtligt og åbnes op for, at klagen også kan indgives direkte til den myndighed, der træffer afgørelsen.

For at sikre at pengene fra finansloven bruges efter hensigten, og at de socialt udsatte får den nødvendige tandbehandling, bør der indsamles statistik om brugen af ordningen på lige fod med øvrige kommunale tandplejeordninger. Det skal være muligt at følge kommunernes indsats og evaluerer lovforslagets effekt.

Med venlig hilsen

Vibe Klarup
Formand for Rådet for Socialt Udsatte